

Lag

om grupptalan om åtgärder för förbuds föreläggande

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på sådan inhemsk och gränsöverskridande grupptalan om åtgärder för förbuds föreläggande som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/1828 om grupptalan för att skydda konsumenters kollektiva intressen och om upphävande av direktiv 2009/22/EG, nedan *direktivet om grupptalan*.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *konsumenters kollektiva intressen* konsumenters allmänna intresse eller en grupp konsumenters intressen,
- 2) *godkänd enhet* en myndighet eller organisation som företräder konsumenternas intressen och som en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, nedan *EES-stat*, har utsett till godkänd enhet för att väcka grupptalan,
- 3) *grupptalan* en talan som syftar till att skydda konsumenters kollektiva intressen och som väckts av en godkänd enhet på konsumenternas vägnar för meddelande av en åtgärd för förbuds föreläggande,
- 4) *inhemsk grupptalan* en grupptalan som väcks i Finland av en i Finland utsedd godkänd enhet,
- 5) *gränsöverskridande grupptalan* en grupptalan som väcks av en godkänd enhet i en annan EES-stat än den där den godkända enheten utsågs,
- 6) *åtgärd för förbuds föreläggande* ett föreläggande genom vilket en näringsidkare förbjuds att fortsätta med eller att upprepa ett handlande.

3 §

Behörig domstol

Grupptalan som avses i denna lag handläggs av marknadsdomstolen. På handläggningen av sådan grupptalan tillämpas det som föreskrivs i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (100/2013), om inte något annat följer av denna lag.

4 §

Grupptalan

En godkänd enhet får genom en ansökan väcka grupptalan mot en näringsidkare som har handlat i strid med bestämmelserna om skydd för konsumenters kollektiva intressen i de rättsakter som nämns i bilaga I till direktivet om grupptalan, även sådana de har genomförts nationellt, om handlandet i fråga orsakar eller kan orsaka skada för konsumenternas kollektiva intressen.

Om en myndighet som är en godkänd enhet anser att näringsidkaren har handlat i strid med de bestämmelser som avses i 1 mom., ska myndigheten innan grupptalan väcks underrätta näringsidkaren om saken så att näringsidkaren frivilligt kan avstå från sitt handlande. Myndigheten ska delge Konkurrens- och konsumentverket denna underrättelse, om det inte är uppenbart onödigt. Underlåtenhet att lämna en sådan underrättelse utgör inget hinder för prövning av grupptalan i marknadsdomstolen.

5 §

Godkända enheter för inhemsk grupptalan

Konsumentombudsmannen, Konkurrens- och konsumentverket, Finansinspektionen, Transport- och kommunikationsverket, Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och dataombudsmannen får i egenskap av godkända enheter väcka inhemsk grupptalan i ärenden som omfattas av deras tillsynsbehörighet.

Organisationer som främjar konsumenters kollektiva intressen och som av justitieministeriet har utsetts till godkända enheter för inhemsk grupptalan får i ärenden som omfattas av deras stadgeenliga syfte väcka inhemsk grupptalan för att skydda konsumenters kollektiva intressen. Bestämmelser om utseende finns i lagen om utseende av organisationer som främjar konsumenters kollektiva intressen till godkända enheter (/).

6 §

Godkända enheter för gränsöverskridande grupptalan

Konsumentombudsmannen, Konkurrens- och konsumentverket, Finansinspektionen, Transport- och kommunikationsverket, Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och dataombudsmannen får i egenskap av godkända enheter i ärenden som omfattas av deras tillsynsbehörighet väcka gränsöverskridande grupptalan i en annan EES-stat, om en näringsidkares handlade kränker konsumenternas kollektiva intressen i Finland på det sätt som avses i 4 §.

Organisationer som främjar konsumenters kollektiva intressen och som av justitieministeriet har utsetts till godkända enheter för gränsöverskridande grupptalan får i ärenden som omfattas av deras stadgeenliga syfte väcka i 4 § avsedd grupptalan i en annan EES-stat, om det handlande som åtgärden för förbuds föreläggande gäller kränker de kollektiva konsumentintressen som organisationen skyddar. Bestämmelser om utseende finns i lagen om utseende av organisationer som främjar konsumenters kollektiva intressen till godkända enheter.

7 §

Rätt att väcka gränsöverskridande grupptalan i Finland

En godkänd enhet som har utsetts för gränsöverskridande grupptalan i en annan EES-stat och som finns upptagen i den förteckning som avses i artikel 5.1 i direktivet om grupptalan får väcka gränsöverskridande grupptalan i Finland, om det handlande som åtgärden för förbuds föreläggande gäller kränker de kollektiva konsumentintressen som skyddas av den myndighet eller

organisation som utsetts till godkänd enhet. Om en godkänd enhet är en organisation, får den väcka gränsöverskridande grupptalan endast i ärenden som omfattas av dess stadgeenliga syfte.

Konsumentombudsmannen kan efter egen prövning vara rättegångsombud eller rättegångsbiträde för en godkänd enhet som utsetts i en annan EES-stat när en grupptalan som avses i 1 mom. handläggs i domstol.

8 §

Väckande av grupptalan

Godkända enheter får väcka grupptalan genom en skriftlig ansökan hos marknadsdomstolen.

I ansökan ska det anges

- 1) ett preciserat yrkande,
- 2) de omständigheter som yrkandet gäller,
- 3) det allmänna konsumentintresse som yrkandet hänför sig till, om yrkandet inte hänför sig till en klart definierbar grupp konsumenter,
- 4) tillräckliga uppgifter för att definiera den grupp konsumenter som berörs av grupptalan, om yrkandet hänför sig till ett handlande mot en begränsad grupp konsumenter och en väckt grupptalan leder till att preskriptionen av en skuld som grundar sig på handlandet avbryts på det sätt som föreskrivs i 11 §,
- 5) i den mån det är möjligt, de bevis som den godkända enheten har för avsikt att lägga fram till stöd för sitt yrkande och vad som ska styrkas med varje bevis.

I ansökan ska uppges parternas namn, kontaktuppgifter och hemorter samt kontaktuppgifterna för parternas lagliga företrädare eller ombud, och den postadress samt en eventuell annan adress till vilken kallelser, uppmaningar och meddelanden som gäller ärendet kan sändas. Om någon av uppgifterna ändras, ska den godkända enheten meddela marknadsdomstolen detta utan dröjsmål.

Ansökan ska undertecknas av den godkända enheten eller, om enheten inte själv har upprättat ansökan, av den som upprättat den. Den som upprättat ansökan ska samtidigt uppge sitt yrke och sin bostadsort.

9 §

Information om grupptalan

Konsumentombudsmannen, Konkurrens- och konsumentverket, Finansinspektionen, Transport- och kommunikationsverket, Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och dataombudsmannen samt en organisation som utsetts till godkänd enhet ska på sin webbplats informera allmänheten om varje grupptalan som myndigheten eller organisationen har väckt och om skedet i handläggningen av talan och avgöranden som fattats med anledning av talan.

10 §

Meddelande av förbud

Marknadsdomstolen kan på yrkande av en godkänd enhet förbjuda en näringsidkare att fortsätta med eller att upprepa ett handlande som strider mot bestämmelserna om skydd för konsumenters kollektiva intressen i de rättsakter som förtecknas i bilaga I till direktivet om grupptalan, eller ett därmed jämförbart handlande. Förbudet ska förenas med vite, om detta inte av särskilda skäl är obehövt. Förbudet kan av särskilda skäl meddelas att gälla en anställd hos näringsidkaren eller någon annan som handlar för näringsidkarens räkning.

Förbudet kan även meddelas temporärt, varvid förbudet gäller tills ärendet har avgjorts slutligt eller något annat har bestämts.

När marknadsdomstolen förelägger ett förbud kan den på yrkande av den godkända enheten ålägga den näringsidkare som förbudet gäller att offentliggöra ett beriktigande, om detta ska anses nödvändigt på grund av uppenbar skada för konsumenterna. Föreläggandet kan förenas med vite.

Marknadsdomstolen kan på yrkande av en godkänd enhet ålägga den näringsidkare som meddelats förbudet att informera de konsumenter som berörs av grupptalan om ett lagakraftvunnet beslut om en åtgärd för förbuds föreläggande. Föreläggandet kan förenas med vite.

Ansökan om utdömande av vite som har förelagts av marknadsdomstolen får göras av den godkända enhet som ansökt om åtgärden för förbuds föreläggande.

11 §

Avbrytande av preskription av skulder

En grupptalan som väckts avbryter för de konsumenter som berörs av grupptalan preskriptionen av skulder som grundar sig på det handlande som är föremål för åtgärden för förbuds föreläggande. Preskriptionen avbryts för den tid som grupptalan handläggs. Preskriptionen av skulden fortsätter efter att handläggningen har avslutats. Då preskriberas skulden dock tidigast ett år från det att handläggningen avslutades.

12 §

Anmälningsskyldighet

Justitieministeriet ska underrätta Europeiska kommissionen om de myndigheter som nämns i 6 § 1 mom. och om deras uppgifter för den förteckning som avses i artikel 5.1 i direktivet om grupptalan. Bestämmelser om underrättelse om de organisationer som avses i 6 § 2 mom. finns i 7 § i lagen om utseende av organisationer som främjar konsumenters kollektiva intressen till godkända enheter.

13 §

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den 25 juni 2023.

Genom denna lag upphävs lagen om gränsöverskridande förbudsförfarande (1189/2000).

På gränsöverskridande förbudsförfaranden som inletts före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Bestämmelserna i 11 § i denna lag tillämpas inte på skulder vars grund har uppkommit före ikraftträdandet av denna lag.

Helsingfors den 20 december 2022

Republikens President

Sauli Niinistö

Justitieminister Anna-Maja Henriksson